

III.

VLASTNÍ MATERIÁL

Návrh podpora znevýhodněných venkovských oblastí**Obsah**

Úvod.....	1
1. Současný stav ve venkovských oblastech:.....	1
1.1 Klíčová role malých, drobných a středních podnikatelů v malých obcích	2
2. Metodika stanovení znevýhodněných oblastí	2
3. Podpora poskytovaná skrze Českomoravskou záruční a rozvojovou banku (ČMZRB) ...	3
3.1 Zvýhodněný úvěr:.....	3
3.2 Subvence části úroků z komerčních úvěrů	4
4. Finanční zajištění projektu	4

Úvod

Materiál reaguje na dlouhodobý negativní trend, kdy dochází k významné polarizaci obcí v závislosti na jejich geografické poloze. V jádrových oblastech a v metropolitním zázemí obce rostou. Počet i zalidnění obcí (a s nimi i celé mikroregiony) v periferních oblastech naopak prudce klesá. Dochází tak k regionální i velikostní diferenciaci obcí, přičemž nejohroženější obce jsou obce s nejméně obyvateli a nejvíce vzdálené od nejbližší obce s rozšířenou působností. Tento nepříznivý trend dále prohlubuje skutečnost, že některé územní jednotky vykazují znaky a charakteristiky tvořící předpoklad relativně nepříznivého rozvoje (populačního, stavebního, kulturního, ekonomického, sociálního aj.). Vzhledem k tomu mají tyto územní jednotky značně sníženou možnost rozvoje. Znevýhodněné obce jsou podle metodiky rozvojového potenciálu obcí Ministerstva pro místní rozvoj takové, kde existuje nízký počet podnikatelských subjektů, trpí relativně vysokou nezaměstnaností, odvody na daních jsou v lokalitě nízké (tamní obyvatelé mají nízké mzdy) a podobně. Zůstat v obci s nízkým počtem obyvatelů, často v odlehlé lokalitě, je velmi náročné. Dochází tak k úpadku těchto obcí a celých oblastí. Na výše popsanou skutečnost reaguje předkládaný materiál, který nastavuje vhodnou formu podpory skrze Českomoravskou záruční a rozvojovou banku.

1. Současný stav ve venkovských oblastech

- Trvale nepříznivá situace v malých obcích (souvisí zejména se vzdáleností obcí od center zaměstnanosti),
- dlouhodobý problém – mladí lidé se nehrnou do zakládání nových firem a míří raději do vztahu závislého (administrativa, atmosféra x živnostníkům). Proto odcházejí z regionů do míst s vyšší anonymitou, k nadnárodním firmám a do větších měst,

- velký problém s hledáním práce, podstatně větší riziko ohrožení chudobou, při výkyvech vývoje hospodářství vysoce ohrožené oblasti (např. v roce 2013 poklesly příjmy domácností celkově o 5,6 %, ve venkovských oblastech o 10,6 %)
- úroveň příjmů progresivně narůstá s velikostní kategorií obce,
- nižší míra ekonomické aktivity (souvisí s věkovou strukturou obyvatelstva a mírou nezaměstnanosti),
- odliv mladých lidí z venkovských obcí a to z důvodů:
 - 1) práce (nedostatek pracovních příležitostí, nízké výdělky)
 - 2) bydlení (stěhování za bydlením, nedostatek bytů v obci)
 - 3) dopravní infrastruktura (nutnost dojíždění, špatná dopravní obslužnost).

1.1 Klíčová role malých, drobných a středních podnikatelů v malých obcích

Malí a střední podnikatelé v obcích sehrávají naprosto klíčovou roli. Jejich zásadní přínos spočívá především ve:

- tvorbě elementární infrastruktury a obslužnosti (drobné služby, malé obchody, řemeslo, farmy...),
- udržení rázu krajiny (pěstitelé), podpory cestovního ruchu (farmy, agroturistika, penziony) nebo například sportu a kultury (občerstvení na fotbalových hřištích, hasičské slavnosti spojené s drobným obchodem aj.),
- malé firmy a živnostníci na venkově nejsou a nebudou hlavním zdrojem daňových příjmů, ale jsou základem infrastruktury a ruchu v malých obcích.

Malí a střední podnikatelé v těchto oblastech plní nejen ekonomickou, ale i sociální roli.

2. Metodika stanovení znevýhodněných oblastí

Znevýhodněné obce jsou stanoveny dle metodiky rozvojového potenciálu obcí Ministerstva pro místní rozvoj¹

Identifikace rozvojových resp. nerozvojových znaků územních jednotek tak spočívá ve třech rovnocenných sektorech:

- a) sociálně – ekonomický potenciál jednotky (měřený ve srovnání s průměrem ČR),
- b) polohový potenciál jednotky (vztahený k centrům osídlení a hlavním dopravním cestám,
- c) dynamika vývoje jednotky v určitém aktuálním období (měřená ve srovnání s průměrem ČR).

Sektor A – sociálně ekonomický potenciál je vyjádřen těmito indikátory:

A1 – koncentrace osídlení (populační velikost obce)

A2 – míra registrované nezaměstnanosti

A3 – počet podnikatelských subjektů na 1 000 obyvatel

A4 – roční daňové příjmy na jednoho obyvatele

¹ Obce vykazující dle Metodiky MMR („Aktualizace rozvojových znaků ORP a obcí České republiky“, Ústav územního rozvoje, Brno, červenec 2012) podprůměrné bodové rozpětí (do 49 bodů včetně) v „Úhrnu rozvojových znaků obcí“

Sektor B – polohový potenciál

Polohový potenciál je konstruován pro jednotlivé ORP a je konstruován jako vážený průměr stupňů potenciálů polohy příslušejících obcí (vahami byla populační velikost obcí).

Sektor C – dynamika aktuálního vývoje

C1 – index vývoje počtu obyvatel

C2 – přírůstek/úbytek míry registrované nezaměstnanosti

C3 – index vývoje počtu podnikatelských subjektů

C4 – počet dokončených bytů (v období 2001 – 2011) na 1 000 obyvatel

3. Podpora poskytovaná skrze Českomoravskou záruční a rozvojovou banku (ČMZRB)

Hlavním principem navrhované úpravy je podpora a udržení obyvatelstva žijícího ve znevýhodněných lokalitách a vyrovnat alespoň částečně nerovnost vzniklou nízkým potenciálem rozvoje obce.

V souladu s programovým prohlášením vlády:

„Vláda podpoří rozvoj malého a středního podnikání, které stále představuje nevyužitou rezervu růstu a zaměstnanosti. Prostředkem bude rozvoj a kapitálové posílení ČMZRB, která má jako 100% státem vlastněná banka předpoklady pro financování především malého a středního podnikání a jeho rozvoje“

Cílem programů je na území obcí ležících ve znevýhodněných venkovských oblastech: podporou ve formě zvýhodněných úvěrů a subvencí částí úroků z komerčních úvěrů umožnit realizaci podnikatelských projektů drobných, malých a středních podnikatelů.

Příjemce podpory musí splňovat podmínky malého podnikatele podle definice MSP (dle Doporučení 2003/361/ES ze dne 6. května 2003) a musí mít trvalé bydliště nebo realizovat daný projekt v obcích určených Metodikou MMR (vykazují podprůměrný rozvojový potenciál).

Podmínky pro poskytnutí:

- a. Projekt musí být realizován v obci, jejíž přehled je určen metodikou: „Aktualizace rozvojových znaků ORP a obcí České republiky“,
- b. veřejná podpora nesmí přesáhnout omezení dané podmínkami podpory de minimis (nařízení Komise (EU) č. 1407/2013) či příslušné blokované výjimky (čl. 14 nařízení Komise (EU) č. 651/2014).

3.1 Zvýhodněný úvěr

- Výše úvěrů: až 2 mil. Kč (pro začínající podnikatele max. 1 mil. Kč),
- možnost odpuštění splátek až do maximální výše 15 000 Euro v případě podnikatelů se sídlem v obci s bodovým rozpětím do 34 bodů v úhrnu rozvojových znaků a do výše 10 000 Euro v případě podnikatelů se sídlem v obci s bodovým rozpětím do 49 bodů v „Úhrnu rozvojových znaků obcí“ (podmínka v souladu s podporou de minimis).

- odklad splátek jistiny úvěru: až 12 měsíců od data uzavření smlouvy o úvěru
- doba splatnosti: do 6-ti let od data uzavření smlouvy o úvěru.

3.2 Subvence části úroků z komerčních úvěrů

- Maximální výše finančního příspěvku na úhradu úroků je 4 % p.a. z jistiny komerčního úvěru,
- výsledná úroková sazba po započtení finančního příspěvku na úhradu úroků musí činit minimálně 0,5 % p.a. z jistiny komerčního úvěru,
- celkový objem úvěrovaných prostředků u jednoho žadatele nesmí přesáhnout 10 mil. Kč (v případě nemovitého majetku), 5 mil. Kč (v případě pořízení ostatního dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku a drobného hmotného a nehmotného majetku),
- výše podpory bude určena s ohledem na ekonomické vyhodnocení přijatých žádostí za stanovené období.

4. Finanční zajištění projektu

Materiál je koncipován jako podklad pro tvorbu finálního dokumentu, který bude sestaven na základě spolupráce mezi resorty (předpokládá se především zapojení MPO, MZe, MMR, případně další). Prostředky na realizaci těchto aktivit bude zajišťovat stát prostřednictvím příslušných resortů. Dále se předpokládá spolufinancování projektů skrze územně samosprávné celky (především kraje²).

Konkrétní parametry projektu včetně vyčíslení předpokládaných nákladů na optimální alokaci finančních prostředků předloží pracovní skupina složená ze zástupců jednotlivých resortů. Na základě usnesení vlády budou následně prostředky vyčleněny z příslušných rozpočtů. Přímý finanční dopad se proto v předkládaném materiálu neuvádí.

² Viz např. poskytování zvýhodněných úvěrů v Jihočeském kraji